

ISBN: 978-625-7303-82-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 461

Düşünce

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Fransızcadan Redaksiyon

Orkun Elmacıgil

Yayıma Hazırlayan

Hümeyra Çalışkan

Düzeltili

Meltem Ortakçı

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mayıs 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Özgün adı *L'enracinement* olan eserin tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kökler

İnsanın ve Ruhun İhtiyacı

İnsanoğluna Karşı Ödevlerin Beyanı

SIMONE WEIL

TÜRKÇESİ

YUSUF YENEN

KETEBE

Simone Weil

Simone Weil 3 Şubat 1909'da Paris'te, Yahudi bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Çocukluk yıllarından itibaren siyasi faaliyetlerle doğrudan ilgiliydi ve Rusya'daki komünist devrimin öğretilerini benimsemişti. 1928'de Fransa'nın en önemli üniversitelerinden biri olan École Normale Supérieure'e (Yüksek Öğrenim Okulu) girdi ve 1931'de felsefe bölümünden mezun olarak, Puy-en-Velay'daki bir lisede öğretmenliğe başladı. Bu yıllarda komünist çevrelerde çokça tanınan *La Critique Social (Toplumsal Eleştiri)* dergisinin çıkarılmasına katkıda bulundu. 1933 sonunda, Sovyet Rusya'daki Stalinist rejimden kaçan Leon Troçki'nin evlerinde kalması için ailesini ikna etti. 1934'te öğretmenliği bırakarak işçilerin durumunu daha yakından müşahade etmek üzere madenlerde çalışmaya başladı. Ertesi yıl Renault fabrikalarında işe girdi. Kötü çalışma ve yaşam koşulları zaten kırılğan olan sağlık durumunu daha da kötü etkiledi. 1936'da İspanya İç Savaşı'na anarko-sendikalistlerin safına katıldı. 1930'ların ikinci yarısında manevi bir dönüşüm yaşayarak Katolik inancını seçti. Uzun yıllar çektiği fiziksel sıkıntılar, kendi deyimiyle tabiatüstü bir tecrübe yaşaması ve Tanrı'nın varlığını anlamasına vesile olmuştu. 1940'ta Paris'in işgalinin ardından ailesiyle Marsilya'ya yerleşti. Ardından Londra'daki Özgür Fransa Grubu'na katıldı ve burada en önemli eseri *L'enracinement*'i yazmaya başladı. Eserini tamamlayamadan, 24 Ağustos 1943'te geçirdiği kalp kriziyle hayatını kaybetti.

Yusuf Yenen

1993 yılında Seyhan'da doğdu. İzmir Hayrettin Duran Anadolu Lisesini bitirdikten sonra Galatasaray Üniversitesi ve Bordeaux Üniversitesinde lisans eğitimini tamamladı. İş hayatına İstanbul'da devam ediyor ve çeviriler yapıyor.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
-------------	---

1. BÖLÜM

RUHUN İHTİYAÇLARI

Düzen.....	22
Özgürlük.....	24
İtaat.....	26
Sorumluluk.....	27
Eşitlik.....	28
Hiyerarşi.....	31
Şeref.....	31
Ceza.....	32
Düşünce Özgürlüğü.....	34
Güvenlik.....	44
Risk.....	45
Özel Mülkiyet.....	45
Ortak Mülkiyet.....	46
Hakikat.....	47

2. BÖLÜM

KÖKSÜZLEŞME

İşçi Sınıfında Köksüzleşme.....	53
Köylülerde Köksüzleşme.....	85
Ulus Anlayışında Köksüzleşme.....	104

3. BÖLÜM

KÖKLERE DÖNÜŞ.....	189
--------------------	-----

ÖNSÖZ

Simone Weil'in yazdığı bir kitaba kalıcı bir önsözü (M. Gustave Thibon'un *La Pesanteur et la Grâce* takdimi gibi) ancak onu bilen birisi yazabilir. Weil okuyan kimseler kendilerini zor, şiddetli ve karmaşık bir şahsiyetle yüz yüze bulur. Onunla uzun süreli konuşma veya yazışma şansı bulan kimselerin, özellikle de ömrünün son beş senesine şahit olanların yardımı gelecekte daimi bir değere sahip olacaktır. Bende böyle bir nitelik yok. Bu metni yazmamdaki ilk sebep yazarı ve bu hususi kitabı tasdik etmemdir. İkinci sebep de okuru ön yargılar ve kolaycı tasniflere karşı uyardır. Okurdan ön yargılarını dizginlemesini ve Simone Weil'in ön yargılarına da sabretmesini rica ederim. Simone Weil yeterince bilinip tanınınca bu önsöz de önemini yitirecek.

Simone Weil'in bütün eserleri ölümünden sonra yayımlandı. *La Pesanteur et la Grâce* (M. Thibon tarafından hacimli defterlerinden derlenen bir kitaptır) içeriği açısından takdire şayan, ama şekil yönünden yanıltıcıdır. Pascal'la (kendisi Simone Weil'in sertçe konuştuğu bir yazardır) yapılan mukayese çok uzatılmış. Pasajların parça parça olması engin görüşlerini

ve şaşırtan özgünlüğünü ortaya çıkarmaktadır; ama bu halde de onun ilhamla nadiren parıldayan bir zihne sahip olduğu düşünülebilir. *Attente de Dieu* eserini okuduktan sonra bu yazarın şahsiyetini anlamam gerektiğini düşündüm. Bu yavaş ilerleyen idrak etme sürecinde de bütün eserlerini birçok kez okudum. Onu anlamaya çalışırken onunla ne kadar hemfikir olduğumuzu veya olmadığımızı düşünerek dikkatimizi dağıtmamalıyız (ilk okumada da böyle bir şeyin olması kuvvetle muhtemeldir). Kendimizi bu dahiyane, dehası azizlere benzeyen bu kadına teslim etmeliyiz.

“Deha” burada yerinde bir kelime olmayabilir. Weil’in inanç ve şüphelerinden bahis açtığı yegane papaz şunu söylemiştir: Je crois que son âme est incomparablement plus haute que son génie.* Buradan yola çıkarak Simone Weil hususundaki ilk tecrübemizin kabul veya ret gibi tabirlerle sonuçlanmaması gerektiğini söyleyebiliriz. Bütün görüşleriyle hemfikir olacak veya bazı görüşlerine katıyetle karşı çıkmayacak birini hayal edemiyorum. Ama kabul veya reddin önemi ikinci derecedir. Önemli olan yüce bir ruhla temas kurmaktır. Simone Weil azizlik mertebesine çıkmış olabilecek bir insan. Bu mertebeye eren kimseler gibi o da büyük badireler aşmak zorundaydı. Bu badireleri aşarken de bizim gibilerinden daha kuvvetliydi. Muhtemel bir aziz çok zor bir insan olabilir, Simone Weil’i bazı noktalarda desteklenemez mahiyette buluyorum. Bazı noktalardaki insanüstü tevazusu ile neredeyse tahammül edilemez bir şekilde sergilediği kibir arasındaki zıtlık insanı şaşkına çevirmektedir. Az önce alıntıladığım Fransız papazın başka önemli bir sözü daha var. Kendisi “nesnellik için erdemli tutkusuna rağmen konuştuğumuz sırada Simone Weil’i duyduğumu hatırlamıyorum,” demiştir. Bu alıntı yayımlanmış eserlerine ışık tutmaktadır. Kendi muhakeme yeteneğiyle insanları şaibeli bir şekilde alt etmekten zevk aldığını düşünüyorum (diğer yandan Pascal bu duruma tehlikeli derecede

* *Fr. Ruhunun dehası kıyas kabul etmeyecek kadar yücedir. (ç.n.)*

yakınlaşmıştı). Esas olan şey, düşündüğü her şeyi yoğun bir şekilde yaşaması ve herhangi bir görüşünden vazgeçmesi halinde bütün bünyesinin değişmesidir; Bu da acı çekmeden, birisiyle öylesine konuşurken tekamül edecek bir süreç değildir. Diğer yandan bencillik ve bensizlik birbirine o kadar yakındır ki birini diğeriyle karıştırabiliriz (özellikle de gençlerde ve Simone Weil gibi mizah anlayışı olmayanlarda bu böyledir).

“Simone Weil’in ruhu dehasından kıyas kabul etmeyecek kadar yücedir,” dendiğinde eğer zekâsının takdire şayan olmadığı düşünülürse hata ederiz. Bazen hakkaniyetsiz ve huysuz olabildiği gibi türlü tuhafıklar ve abartılara da başvurmuştur. Okurun sabrını ölçen sakinlikten uzak bu sözler onun dehasındaki bir kusurdan ziyade mizacından doğmaktadır. Allah vergisi zekâdan faydalanan bir aileden geliyordu, mesela kardeşi bilinen bir matematikçiydi. Kendi aklı da onu kullanan ruha münasipti. Fakat akıl, Simone Weil’i harap eden konulara eğilince ancak yavaş bir edayla tekamül edebiliyordu. Simone Weil’in aynı zamanda otuz üç yaşında öldüğünü unutmayalım. Özellikle de bu kitapta toplumsal ve siyasi düşüncesindeki olgunluk takdire şayandır. Ne var ki içini dolduracak çok büyük bir ruha sahipti. Otuz üç yaşında yaptığı felsefeyi olduğundan yirmi, otuz yıl daha yaşlı birisiymiş gibi eleştirmemeliyiz.

Böyle bir yazarın eserinde çelişkilere rastlarız. Simone Weil en üst mertebeden bir Fransız, Yahudi ve Hristiyan’dı. Fransa’ya geri dönerek yurttaşları için çile çekip ölmeyi göze alabilecek kadar vatanseverdi. Bunun sebebi belki de kendini biraz hor görmesiydi. 1943 yılında Kent’te bir sanatoryumda kalırken Fransa’daki sıradan insanların aldığı resmi porsiyonlardan fazlasını almayı reddediyordu. Bu kitapta da görüleceği üzere Fransa’nın hatalarını ve ruhani zaafalarını bariz bir şekilde gören bir vatanseverdi. Kendisi, Rabbimize sıkı sıkıya bağlı bir Hristiyan’dı, ama buna rağmen vaftiz olmayı reddediyordu. Yazılarının önemli bir kısmı da Kilise’ye dair eleştirilerini içermektedir. Kendisi aynı zamanda sıkı bir Yahudiydi ve